

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/52/2022
Identifikačné číslo spisu:	7615212703
Dátum vydania rozhodnutia:	31.05.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:7615212703.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu LEDO FIN, s. r. o., Poprad, Tatranské námestie 3, IČO: 47 787 368 zastúpeného konateľom JUDr. Ing. Vladimírom Ledeckým, Buglovce 26, proti žalovanej Obec Buglovce, Buglovce 56, IČO: 00 328 987 zastúpenej advokátom Mgr. Jurajom Berčom, Spišská Nová Ves, Zimná 59, o zaplatenie 4 800 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 10C/179/2015, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 12. mája 2021 sp. zn. 3Co/155/2019, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 12. mája 2021 sp. zn. 3Co/155/2019 a rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves z 11. mája 2017 č. k. 10C/179/2015-84 z r u š u j e a v e c v r a c i a Okresnému súdu Spišská Nová Ves na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej len „súd prvej inštancie“) v poradí prvým rozsudkom z 11. mája 2017, č. k. 10 C 179/2015-84 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal proti žalovanej zaplatenia sumy 4 800 eur s príslušenstvom titulom náhrady škody spôsobenej neoprávneným zásahom do vlastníckych práv žalobcu vykonanými zemnými prácami (I. výrok). Žalovanej priznal náhradu trov konania v celom rozsahu. (II. výrok)

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu v poradí prvým rozsudkom z 21. júna 2018 sp. zn. 3Co/216/2017 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie (prvý výrok) a stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (druhý výrok).

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolený súd“) uznesením z 22. mája 2019 sp. zn. 8Cdo/72/2019 rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 21. júna 2018 sp. zn. 3Co/216/2017 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že postupom odvolacieho súdu došlo k naplneniu vady

vyplývajúcej z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Z obsahu spisu vyplýva, že odvolací súd dospel k záveru, že žalobcovi neprislúcha nárok na náhradu škody v súvislosti s výkonom zemných prác pri odstraňovaní tenisového kurtu žalovanou z pozemku jeho právneho predchodcu z dôvodu, že právny predchodca žalobcu nebol vlastníkom tenisového kurtu nachádzajúceho sa na jeho pozemku (toto vlastnícke právo v konaní nepreukázal). Tento záver odvolací súd však zdôvodnil iba tým, že „pokiaľ by športové ihrisko, ktoré sa pôvodne nachádzalo na spornom pozemku, bolo skutočne tenisovým kurtom, išlo by z pohľadu občianskeho práva o stavbu, ktorá predstavuje osobitný predmet občianskoprávných vzťahov“. Uviedol, že pokiaľ ihrisko, resp. tenisový kurt z pohľadu občianskeho práva spĺňalo definíciu stavby, bolo potrebné posúdiť, kto je vlastníkom tohto predmetu občianskoprávného vzťahu. Podľa názoru odvolacieho súdu „športové ihrisko nemožno považovať za súčasť pozemku“. Naproti tomu žalobca od počiatku tvrdil, že tenisový kurt nemožno považovať za samostatný predmet občianskoprávných vzťahov a tento predstavuje súčasť pozemku, t. j. vlastníctvo jeho právneho predchodcu. Žalobca namietal, že odvolací súd svoje závery o charaktere (povahe) tenisového kurtu ako samostatnej veci (nie súčasť pozemku) nijako bližšie neodôvodnil, bez ďalšieho ho považoval za samostatnú vec, vo vzťahu ktorej žalobca nepreukázal vlastnícke právo svojho predchodcu. Odvolací súd sa tak bez bližšieho odôvodnenia v napadnutom rozhodnutí nezaoberal pre spor zásadnou otázkou, a tou bola práve otázka vlastníckeho práva k tenisovému kurtu (z hľadiska jeho povahy buď ako samostatnej veci alebo ako súčasť pozemku) nachádzajúcemu sa na pozemku jeho právneho predchodcu, ktorý bol zemnými prácami žalovanej odstránený. Samotné konštatovanie, že športové ihrisko (tenisový kurt) nebol súčasťou pozemku a z pohľadu občianskeho práva išlo o stavbu, ktorá predstavovala osobitný predmet občianskoprávných vzťahov, potom nepredstavuje riadne zdôvodnenie neexistencie vlastníckeho práva jeho právneho predchodcu k nemu.

3.2. V odôvodnení ďalej poukázal na to, že v konaní o náhradu škody spôsobenej neoprávneným zásahom do vlastníckeho práva, sa musí súd v prvom rade vysporiadať s otázkou, či subjekt, ktorý tvrdí, že mu bola spôsobená škoda, je/nie je vlastníkom poškodenej veci. V danom prípade bolo preto rozhodujúcim zistenie, kto bol vlastníkom športového ihriska (tenisového kurtu), ktorý bol odstránený zemnými prácami (odvozom 600 ton zeminy, antuky a škvaru) vykonanými žalovanou. Ak by tento predstavoval v právnom zmysle samostatnú vec, vlastnícky nepatriacu právnemu predchodcovi žalobcu, t. j. ak by žalovaná vykonanými prácami odstránila z pozemku právneho predchodcu žalobcu jemu nepatriace veci, nebolo by možné hovoriť o vzniku zodpovednostného vzťahu za škodu vzniknutú zásahom do vlastníckeho práva právneho predchodcu žalobcu. Pred skúmaním, či boli splnené všetky predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu, t. j. a/ porušenie právnej povinnosti (existencia protiprávneho úkonu), b/ vznik škody alebo majetkovej ujmy, c/ existencia príčinnej súvislosti medzi protiprávnym úkonom škodcu a vzniknutou škodou, d/ zavinenie toho, kto škodu svojim protiprávnym úkonom spôsobil, bolo preto potrebné sa náležitým spôsobom vysporiadať s otázkou vlastníckeho práva k tenisovému kurtu, predstavujúceho spevnenú plochu pozemku s povrchom antuky a škvary. S tým bola súčasne spojená i otázka posúdenia povahy tohto kurtu, t. j. či v danom prípade išlo o samostatnú vec alebo súčasť pozemku vo vlastníctve právneho predchodcu žalobcu. V tomto smere iba strohé konštatovanie odvolacieho súdu, že išlo o osobitný predmet občianskoprávných vzťahov, ktorý nebolo možné považovať za súčasť pozemku (a teda vlastnícky nepatriaci právnemu predchodcovi žalobcu), pre riadne zodpovedanie tejto otázky nepostačovalo, hoci jej zodpovedanie bolo pre daný spor zásadné, nakoľko až následne bolo možné posudzovať splnenie ďalších predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu a jej výšku.

3.3. Ďalej uviedol, že v niektorých prípadoch nemožno stavbu fakticky ani hospodársky oddeliť od pozemku, na ktorom je zriadená, a stavba tak s týmto pozemkom splyva, je jeho súčasťou a tvorí s ním jednu vec. V niektorých medzných prípadoch nemožno stanoviť jednoznačné hľadiská na určenie, kedy pôjde o samostatnú vec a kedy o súčasť pozemku. V každom prípade je potrebné zvažovať, či stavba môže byť samostatným predmetom práv a povinností, a to s prihliadnutím na všetky okolnosti veci, najmä na to, či podľa zvyklostí v právnom styku je účelné, aby stavba ako samostatná vec bola predmetom právnych vzťahov (napr. kúpa, predaj, nájom) a tiež na jej stavebné prevedenie. Významným hľadiskom je, či možno vymedziť, kde končí pozemok a kde začína stavba; ak takéto vymedzenie nie je možné, spravidla ide o súčasť pozemku. Podľa § 119 ods. 2 Občianskeho zákonníka je nehnuteľnosťou iba taká stavba, ktorá je spojená so zemou pevným základom. Z rozhodnutí súdov nižších inštancií nevyplyva, že by sa tieto zaoberali posúdením, či podzemné vrstvy tenisového kurtu

bolo možné považovať za pevné základy, ktorými bola stavba spojená so zemou, alebo nie. Ak tenisový dvorec vznikol vrstvením jednotlivých prírodných stavebných materiálov, čiže stavebnou činnosťou - spracovaním a stvárnením pozemku, nebol dôvod hľadiť naň inak ako na vec, ktorá nie je stavbou v zmysle § 119 ods. 2 a § 120 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Tenisový dvorec, ak bol predstavovaný iba jednotlivými vrstvami spevneného stavebného materiálu s antukovým povrchom, nemohol byť v občianskoprávnom zmysle súčasne pozemkom a súčasne stavbou ako dve rozdielne veci s rôznym právnym režimom; tenisový dvorec takýchto kvalitatívnych charakteristík preto nebolo možné považovať za stavbu spadajúcu pod ustanovenie § 119 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Všeobecne možno konštatovať, že v zmysle občianskoprávnom, stavbou nemôže byť stavebnou činnosťou vytvorená stavba alebo konštrukcia, u ktorých nemožno určiť jasnú hranicu, kde končí pozemok a kde začína samotná stavba. Stačí na základe bežnej empirickej skúsenosti (tzn. všeobecne známych poznatkov či notoriety, ktoré nie je potrebné bližšie dokazovať) konštatovať, že štrk a hlinitiesočnatá pôda nie je (na rozdiel od súvislej vrstvy betónu, tehál, tvárnic a pod.) pevným materiálom a teda nemôže tvoriť pevné základy stavby (konštrukciu) na nich postavenej. Nemožno však vylúčiť, že konštrukcia tenisových dvorcov môže byť takej povahy, že ich možno v danom prípade považovať za stavbu v zmysle § 119 ods. 2 Občianskeho zákonníka (typicky kryté tenisové dvorce alebo tenisové dvorce s flexibilným či inak vymeniteľným povrchom, resp. niektoré typy tenisových dvorcov s vystavaným hľadiskom). I podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky z 28. februára 2006 sp. zn. 22Cdo/1118/2005 tenisové kurty nie sú stavbou v zmysle § 119 ods. 2 a § 120 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

3.4. Otázka posúdenia vlastníckeho práva k predmetnému tenisovému kurtu bola závislá od vyriešenia otázky, či tento bol súčasťou pozemku vo vlastníctve právneho predchodcu žalobcu, alebo nie, a teda i od právneho posúdenia, či bol stavbou v právnom zmysle slova, teda spôsobilým predmetom občianskoprávnych vzťahov. Nakoľko odvolací súd sa predmetnými skutočnosťami nezaoberal resp. vo svojom rozhodnutí nijako neodôvodnil, prečo predmetný tenisový kurt nepovažoval za súčasť pozemku právneho predchodcu žalobcu resp. prečo ho považoval za samostatnú vec (navyše tu odvolací súd používal výrazy typu „pokiaľ by....“, „išlo by....“, teda pojmy nasvedčujúce tomu, že v tomto ohľade nebolo vykonávané žiadne dokazovanie) a iba bez ďalšieho vyvodil záver o tom, že právny predchodca žalobcu nebol jeho vlastníkom a preto mu žiadna škoda nevznikla, možno jeho rozhodnutie považovať za nepreskúmateľné. Táto nepreskúmateľnosť sa potom týkala otázky, ktorá bola pre spor zásadnou. Porušením procesného práva žalobcu na riadne odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu bolo porušené jeho základné právo na spravodlivý proces vyplývajúce z čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky, čo mu nesporne zakladá vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP

3.5. K námietke žalobcu, že súd prvej inštancie procesným postupom hrubým spôsobom zasiahol do princípu rovnosti strán sporu tým, že ho vyzýval na predloženie ďalších dokladov preukazujúcich postúpenie žalovanej pohľadávky a jej výšky, bez toho, aby takéto dokazovanie navrhla niektorá zo strán sporu, dovolací súd uviedol, že takýmto postupom súdu prvej inštancie nedošlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. Aktívnou vecnou legitímáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu - žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), respektíve mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúmavanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiadna zo strán sporu nenamieta (k tomu pozri napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR z 29. júna 2010, sp. zn. 2Cdo/205/2009).

3.6. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

4. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) v poradí druhým rozsudkom z 12.mája 2021 sp. zn. 3Co/155/2019 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie (prvý výrok) a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanej trovy odvolacieho konania v celom rozsahu (druhý výrok).

4.1. V prejednávanej veci považoval za nesporné, že žalobca v konaní uplatňuje nárok na náhradu škody, ktorú mu mala spôsobiť žalovaná pri odstraňovaní tenisového kurtu z jeho pozemku. Bolo preto potrebné posúdiť, či žalobca v čase zásahu žalovanou bol vlastníkom tenisového kurtu. Súd prvej inštancie v dôvodoch napadnutého rozhodnutia dospel k záveru, že žalobcovi nevznikla škoda s

výkonom zemných prác pri odstraňovaní tenisového kurtu z dôvodu, že jeho právny predchodca nebol vlastníkom tenisového kurtu, a teda vlastnícke právo k tenisovému kurtu žalobca kúpou pozemku nenadobudol. Uvedený záver však nemožno považovať za správny. Na posúdenie toho, či ide, alebo nejde o súčasť veci, sa vyžaduje predovšetkým zistenie, že súčasť patrí k veci, t.j. k veci v právnom zmysle, teda k hlavnej veci. Ak súčasť patrí k veci, potom možno vziať do úvahy, čo podľa povahy tejto veci k nej patrí alebo môže patriť ako jej súčasť. V niektorých medzných prípadoch nemožno stanoviť jednoznačné hľadiská na určenie, kedy pôjde o samostatnú vec a kedy o súčasť pozemku. Významným bude hľadisko, či možno vymedziť, kde končí pozemok a kde začína stavba. Ak takéto vymedzenie nie je možné spravidla, ide o súčasť pozemku.

4.2. V prejednávanej veci z vykonaného dokazovania bolo zrejmé, že tenisový kurt bol postavený v roku 1985, a to vrstvením jednak škvary a antuky, ktorý v čase likvidácie žalovanou v roku 2013 už bol nefunkčný, zarastený a používal sa ako klzisko. Bolo teda nesporné, že tenisový kurt vznikol vrstvením spevneného stavebného materiálu, a to škvary a antuky, a teda v zmysle občiansko-právnom sa nejedná o stavbu, pretože touto stavebnou činnosťou nemožno určiť jasnú hranicu, kde končí pozemok a kde začína samotný tenisový kurt. V tejto súvislosti poukázal odvolací súd na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Cdo/72/2019, podľa názoru ktorého stačí na základe bežnej empirickej skúsenosti (to znamená všeobecne známych poznatkov, či notoriety, ktorý nie je potrebné bližšie dokazovať) konštatovať, že štrk a hlinopiesočnatá pôda nie je (na rozdiel od súvislej vrstvy betónu, tehál, tvárnic a podobne) pevným materiálom, a teda nemôže tvoriť pevné základy stavby na nich postavenej. Z uvedeného dôvodu preto sporný tenisový kurt na parcele žalobcu nemožno považovať za stavbu v zmysle § 119 ods. 2 a § 120 ods. 2 Obč. zák. Tenisový kurt treba považovať tak za súčasť pozemku žalobcu, ktorá je vo vlastníctve žalobcu. Predmetom ďalšieho dokazovania teda bolo posúdenie, aká škoda žalobcovi vlastne vznikla odstránením tenisového kurtu žalovanou.

4.3. Pre naplnenie predpokladov pre vznik zodpovednosti za škodu musia byť splnené podmienky, ktorými sú a) porušenie právnej povinnosti, b) vznik škody alebo majetkovej ujmy, c) existencia príčinnej súvislosti medzi protiprávnym úkonom škodcu a vzniknutou škodou, d) zavinenie toho, kto škodu svojím protiprávnym úkonom spôsobil. Bolo preto úlohou žalobcu uplatnený nárok riadne špecifikovať, keďže ako vyplýva z rozhodnutia dovolacieho súdu, žalobca dostatočne nešpecifikoval, v čom táto škoda spočíva. Žalobca v žalobnom návrhu špecifikoval škodu, ktorá mala spočívať v nákladoch žalovanej na vykonané zemné práce v súvislosti s odstránením tenisového kurtu. Počas odvolacieho konania na pojednávaní škodu špecifikoval tak, že ju vyčíslil v súlade so znaleckým posudkom č. 54/2016 vychádzajúc z rozpočtu na č.l. 18 posudku v celkovej sume 16 612,58 eur avšak s tým, že uplatňuje pôvodnú sumu 4 800 eur. Upresnil, že nárok na náhradu škody špecifikuje z rozpočtu znaleckého posudku tak, že uplatňuje sumy uvedené pod položkami č. 1 až 17 znaleckého posudku. Ako vyplýva zo znaleckého posudku úlohou znalca bolo stanoviť náklady potrebné na znovuzriadenie tenisového kurtu.

4.4. Dôkazným bremenom sa rozumie procesná zodpovednosť účastníka konania za to, že v konaní neboli preukázané jeho tvrdenia, a že z tohto dôvodu muselo byť rozhodnuté vo veci v jeho neprospech. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu rozhodnúť vo veci samej i v takých prípadoch, kedy určitá skutočnosť, významná podľa hmotného práva pre rozhodnutie vo veci pre nečinnosť účastníka (v dôsledku nesplnenia povinnosti uloženej účastníkovi ust. § 150 ods. 1 a § 132 ods. 1 CSP) alebo vôbec nemohla byť preukázaná. Z dôvodu neunesenia dôkazného bremena možno rozhodnúť v neprospech účastníka súčasne iba vtedy, ak hodnotenie dôkazov, ktoré bolo za konania vykonané, neumožňuje súdu prijať záver ani o pravdivosti tvrdení účastníka ani o tom, že by bolo nepravdivé. Tak tomu bolo aj v prejednávanej veci. Ako bolo vyššie uvedené zo žalobného návrhu je zrejmé, že žalobca v konaní uplatnil škodu spočívajúcu jednak v nákladoch žalovanej na vykonané zemné práce a počas odvolacieho konania „špecifikoval“ svoj nárok tak, že uplatňuje sumu 4 800 eur, a to za jednotlivé položky uvedené v znaleckom posudku č. 54/2016 pod por. číslom 1 až 17, ktorý bol vypracovaný za účelom stanovenia nákladov potrebných na znovuzriadenie tenisového kurtu. Uvedený znalecký posudok pri uplatňovaní nároku žalobcu na náhradu škody nemožno zohľadniť, nakoľko ako bolo uvedené úlohou znalca bolo stanoviť náklady potrebné na znovuzriadenie tenisového kurtu a teda znalec stanovil náklady na vybudovanie nového tenisového kurtu nezohľadňujúc predošlý stav tohto tenisového kurtu. Je tomu tak preto, že je nesporné, že hodnota pôvodného tenisového kurtu nedosahovala hodnotu určenú znalcom na vybudovanie nového tenisového kurtu v sume 19 935,10 eur. V konaní nebolo sporným, že tenisový

kurt bol vybudovaný v roku 1985 svojpomocne obyvateľmi obce vrstvením škvary a antuky a v čase jeho likvidácie žalovanou v roku 2013 už bol nefunkčný, zarastený a používal sa ako klzisko. Ako vyplýva z citovaného ust. § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka nahrádza sa skutočná škoda a teda v danom prípade za skutočnú škodu nemožno považovať v znaleckom posudku znalkyňou uvedený rozpočet prác na vybudovanie nového tenisového kurtu.

4.5. Z vyjadrenia žalobcu, že sa za absurdný považuje názor dovolacieho súdu v tom, že má uplatnený nárok riadne špecifikovať a to vzhľadom na to, že nie je dostatočne zrejmé, v čom má škoda spočívať, lebo je toho názoru, že v konaní dal vypracovať znalecký posudok. Za nezmyselný považoval aj názor dovolacieho súdu, že hodnota komodít, ktoré boli z pozemku odstránené (antuka a škvara) vzhľadom na ich vek mali nejakú hodnotu. K týmto nesúhlasným názorom je potrebné uviesť, že žalobca uplatnený nárok riadne nešpecifikoval, a to z dôvodov tak ako bolo vyššie uvedené a v zásade za škodu nemožno považovať náklady žalovanej na vykonané zemné práce tak, ako uviedol v žalobe, lebo o tieto sa jeho majetok neznižil. Možno preto konštatovať, že žalobca neunesol dôkazné bremeno ohľadom prípadnej špecifikácie vzniknutej mu škody, preto odvolací súd postupom podľa § 387 ods. 1 CSP napadnutý rozsudok i keď z iných dôvodov, potvrdil.

5. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie v zmysle § 420 písm. e) a f) CSP a zároveň v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

5. 1. V súvislosti s prípustnosťou dovolania vyvodzovanou z ustanovenia § 420 písm. e) CSP, dovolateľ v zmysle stabilizovanej judikatúry súdov Slovenskej republiky ako aj Európskeho súdu pre ľudské práva uviedol, že nestrannosť sudcu sa posudzuje podľa teórie zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán. Mal za to, že ak sudca na pojednávaní vyhlási, že žiadnu škodu nevidí, hoci „evidentným spôsobom z pozemku zmizol tenisový kurt“, nie je možné uvažovať ani o teoretickej nestrannosti konajúceho sudcu, nakoľko v konaní prejudikoval výsledok sporu, čím stratil náznak nestrannosti a nezaujatosti. Ďalej uviedol, že súd nesprávnym procesným postupom nerešpektoval právo žalobcu na doručenie predvolania v dostatočnom časovom predstihu, aby sa žalobca mohol pripraviť na pojednávanie, čím znemožnil dovolateľovi, aby uskutočňoval svoje procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces. V zmysle argumentácie dovolateľa je totižto objektívne ťažko zabezpečiť prípravu na pojednávanie, ak súd doručí predvolanie len niekoľko hodín pred pojednávaním a pritom neskúma, či mal žalobca dostatočný čas na prípravu. Namietal, že odvolací súd v rámci konania, neakceptoval doplnenie odvolania zo strany žalobcu, pričom predmetné podanie sa v spise nenachádza a nikdy nebolo ani zaevidované do spisu, hoc bolo riadne prijaté podateľňou súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie tak bezprecedentne svojím postupom znemožnil aby dovolateľ uplatňoval svoje práva v konaní, keďže doplnenie dovolania nezaevidoval do spisu, pričom súdy sa ani nezaoberali právnou a skutkovou argumentáciou žalobcu. Ďalej uviedol, že odvolací súd opakovane neprípustne porušil ustanovenie § 181 ods. 2 CSP keď nerozhodol o návrhu na vykonanie dôkazu, pričom následne zamietol žalobu z dôvodu, že neboli preukázané skutočnosti, ktoré sa navrhovali preukázať navrhovaným dôkazom, in concreto vypracovaním znaleckého posudku na stanovenie hodnoty odcudzenej zeminy. Odvolací súd sa k tomuto dôkazu vôbec nevyjadril, návrh na jeho vykonanie ani nezamietol, ale rozhodol o veci spôsobom, ktorý výrazne narúša autoritu súdu a spôsob jeho rozhodovania. V zmysle argumentácie dovolateľa je ťažko pochopiteľné ako môže súd zamietnuť žalobu z dôvodu nepreukázania hodnoty zeminy žalobcom, pričom samotný žalobca navrhol vykonať dôkaz, a to vypracovanie znaleckého posudku. Ďalej namietal, že na základe procesného postupu súdu prvej inštancie v spojení s odvolacím súdom, je konfrontovaný s dvomi rozdielnymi právnymi posúdeniami jeho vecí v ústnom a následne v písomnom odôvodnení, teda že žalobca nepreukázal výšku škody (množstvo odcudzenej zeminy - ústne odôvodnenie) alebo že žalobca nepreukázal škodu (v čom spočíva škoda). Zemina ako súčasť pozemku je materiálom, ktorý sa vo svojej podstate neamortizuje, ktorý plynutím času nestráca na hodnotu, práve naopak, hodnota zeminy časom rastie. Teda zemina uložená na pozemku pred desiatimi alebo aj dvadsiatimi rokmi má dnes minimálne tú istú hodnotu, dokonca niekoľkonásobne väčšiu. Oproti iným veciam, ktoré sa plynutím času opotrebovávajú, však zemina svoju hodnotu plynutím času nestráca, čo preukazuje neexistencia akejkoľvek ponuky zeminy na predaj s uvedením veku obstarania. Dovolateľovi nebol v zmysle vyššie uvedeného zrejmý dôvod argumentácie odvolacieho súdu v odôvodnení jeho rozhodnutia týkajúceho sa antuky a škvary, keď žalobca namietal práve hodnotu zeminy. Vzhľadom na vyššie

uvedené mal za to, že odôvodnenie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné, nepresvedčivé a mimo rámca akéhokoľvek logického uvažovania, nakoľko žalobca riadne špecifikoval škodu už v podanej žalobe - v odcudzenej zemine, antuke, škvare, oplotenia, pričom výšku škody vyčíslil spôsobom uvedenia veci do pôvodného stavu na základe vypracovaného znaleckého posudku.

5.2. V súvislosti s prípustnosťou dovolania vyvodzovanou z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolateľ poukázal na právny názor odvolacieho súdu uvedený v bode 24 rozhodnutia v zmysle ktorého: „Uvedený znalecký posudok pri uplatňovaní nároku žalobcu na náhradu škody nemožno zohľadniť, nakoľko ako bolo uvedené úlohou znalca bolo stanoviť náklady potrebné na znovuzriadenie tenisového kurzu a teda znalec stanovil náklady na vybudovanie nového tenisového kurtu nezohľadňujúc predošlý stav tohto tenisového kurtu. Je tomu tak preto, že je nesporné, že hodnota pôvodného tenisového kurtu nedosahovala hodnotu určenú znalcom na vybudovanie nového tenisového kurtu v sume 19 935,10 eur." V súlade s vyššie uvedeným sa podľa názoru dovolateľa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu vyjadrenej napr. v rozhodnutiach uverejnených v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk III/1967, s. 51 ods. 4, Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk 55/1971, s. 152 ods. 3, Rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. júla 1978, sp. zn. 1Cz/78/78 a Rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 6. apríla 2011, sp. zn. 6Cdo/174/2010 a ďalších.

5.3. S poukazom na dovoláciu argumentáciu navrhol, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

6. K podanému dovolaniu sa vyjadril prostredníctvom svojho právneho zástupcu žalovaný, ktorý navrhol dovolaciemu súdu dovolanie odmietnuť, prípadne zamietnuť v zmysle ustanovenia § 448 CSP. Vo svojom vyjadrení uviedol, že sa stotožňuje s právnym názorom súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu spočívajúcim v neunesení dôkazného bremena v konaní.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd" alebo „dovolací súd") ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 2 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu spolu s rozhodnutím súdu prvej inštancie je potrebné zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

8. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

9. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

11. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

12. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v

nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

13. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

14. V uvedenom prípade vyvodzoval dovolateľ prípustnosť dovolania z § 420 písm. e) a f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

15. Vo vzťahu k prípustnosti dovolacieho dôvodu vyplývajúceho z § 420 písm. e) CSP dovolateľ namietal, že nie je možné uvažovať ani o teoretickej nestrannosti konajúceho sudcu, nakoľko v konaní prejudikoval výsledok sporu, čím stratil náznak nestrannosti a nezaujatosti, a teda vo veci rozhodoval v súlade s ustanovením § 420 písm. e) CSP vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd.

16. Podľa § 49 ods. 1 CSP sudca je vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti.

17. Podľa § 52 CSP strana má právo z dôvodov uvedených v § 49 uplatniť námietku zaujatosti. V námietke zaujatosti musí byť okrem všeobecných náležitostí podania uvedené, proti komu smeruje, dôvod, pre ktorý má byť sudca vylúčený, kedy sa strana uplatňujúca si námietku o dôvode vylúčenia dozvedela a dôkazy na preukázanie svojho tvrdenia, ktorých povaha to pripúšťa, okrem tých, ktoré nemôže bez svojej viny pripojiť. Na podanie, ktoré nespĺňa náležitosti podľa prvej vety, súd neprihliada; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá. Ustanovenia o odstraňovaní väd podania sa nepoužívajú.

18. Podľa § 53 ods. 1, 2 CSP námietku zaujatosti je potrebné uplatniť najneskôr do siedmich dní, odkedy sa strana dozvedela o dôvode, pre ktorý je sudca vylúčený. Na neskôr uplatnenú námietku zaujatosti súd neprihliada; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá. Na opakované námietky zaujatosti podané z toho istého dôvodu súd neprihliada, ak už o nich rozhodol nadriadený súd; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá.

19. Podľa čl. 48 ods. 1 veta prvá Ústavného zákona č. 460/1992 Zb. z 1. septembra 1992 v znení neskorších predpisov (ďalej len „ústavy“) nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi.

20. Zásada zákonného sudcu predstavuje v právnom štáte jednu zo základných garancií nezávislého a nestranného rozhodovania súdu a sudcu. Táto zásada je ústavnou zárukou pre každého účastníka konania, že v jeho veci bude rozhodovať súd a sudcovia, ktorí sú na to určení podľa vopred známych pravidiel, ktoré sú obsahom rozvrhov práce upravujúcich pridelenie súdnych prípadov jednotlivým sudcom tak, aby bola zachovaná zásada pridelenia súdnej agendy a aby bol vylúčený (pre rôzne dôvody a rozličné účely) výber súdov a sudcov „ad hoc“ (m. m. I. ÚS 239/04, IV. ÚS 257/07). Rozhodovanie vecí zákonným sudcom (aj súdom) je základným predpokladom na naplnenie podmienok spravodlivého procesu (IV. ÚS 345/09, III. ÚS 212/2011).

21. Zo stabilnej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavného súdu“) vyplýva, že za zákonného sudcu treba považovať sudcu, ktorý spĺňa zákonom určené predpoklady na výkon sudcovskej funkcie, bol natrvalo alebo dočasne pridelený na výkon funkcie k určitému súdu, jeho funkcia nezanikla a bol určený na prejednanie konkrétnej veci v súlade s rozvrhom práce súdu (III. ÚS

116/06). Z hľadiska posúdenia dôvodnosti vznesenej námietky zaujatosti je právne významný vzťah sudcu so zreteľom na jeho pomer k sporu, v rámci ktorého vzťahu by mal sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia sporu a rozhodnutia o spore, alebo k stranám sporu, ktorý vzťah by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom pomere (tak pozitívnom alebo negatívnom) k nim, alebo k ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní.

22. Európsky súd pre ľudské práva pri posudzovaní nestrannosti sudcu vychádza z toho, že okrem nezávislosti sudcu je potrebné brať zreteľ aj na ďalšie aspekty subjektívneho a objektívneho charakteru (napr. rozhodnutie vo veci Piersack c. Belgicko). Subjektívna stránka nestrannosti sudcu sa týka jeho osobných prejavov vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu a k účastníkom konania, prípadne k ich zástupcom. Vychádza z prezumpcie nestrannosti, až kým nie je preukázaný opak. Na preukázanie nedostatku subjektívnej nestrannosti vyžaduje judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva dôkaz o skutočnej zaujatosti (napr. rozhodnutie vo veci Hauschildt proti Dánsku). Rozhodujúce nie je však (subjektívne) stanovisko sudcu, ale existencia objektívnych skutočností, so zreteľom na ktoré môžu vzniknúť pochybnosti o nestrannosti sudcu. Objektívna nestrannosť sa neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych príznakov. Uplatňuje sa tzv. teória zdania nezaujatosti podľa ktorej platí, že „spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná“. Nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť (napr. rozhodnutie vo veci Delcourt proti Belgicku). Rozhodujúcim prvkom pri posudzovaní námietky zaujatosti zákonného sudcu je to, či obava strany je objektívne oprávnená a relevantná. Relevantnou je len taká obava z nedostatku nestrannosti, ktorá sa zakladá na objektívnych, konkrétnych dostatočne závažných skutočnostiach.

23. Súčasťou práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) je garancia toho, aby vo veci rozhodoval nezávislý a nestranný sudca. Ústavnoprávna úprava práva na spravodlivý proces zakotvená v čl. 46 ústavy zároveň na druhej strane zaručuje aj právo na to, aby právna vec strany sporu nebola odňatá zákonnému sudcovi, ktorý bol určený podľa zákonných pravidiel príslušnosti súdov (čl. 48 ods. 1 ústavy.) Obsahom práva na prerokovanie veci pred nestranným súdom nie je povinnosť súdu vyhovieť každému návrhu oprávnených osôb a vždy vylúčiť sudcu z ďalšieho prerokovávanía a rozhodovania sporu pre zaujatosť. Jeho obsahom je len povinnosť súdu prerokovať každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia sporu pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (I. ÚS 73/97, I. ÚS 27/98, II. ÚS 121/03). V zásade teda platí, že v určitej právnej veci by mal rozhodovať nezávislý a nestranný sudca vecne a miestne príslušného súdu, určený rozvrhom práce príslušného súdu ako tzv. zákonný sudca, ktorý by sa už v ďalšom priebehu konania nemal meniť. Výnimku z ústavnej zásady nezmeniteľnosti zákonného sudcu predstavuje inštitút vylúčenia sudcu z rozhodovania, ktorý zákonom predpokladaným postupom a zo zákonom predpokladaných dôvodov pripúšťa, aby zákonný sudca bol vylúčený z ďalšieho rozhodovania.

24. V danej veci namietaná nezaujatosť zákonného sudcu považuje dovolací súd za nedôvodnú, poukazujúc na ustanovenie § 168 CSP v súlade, s ktorým je daná fakultatívna možnosť súdu na nariadenie predbežného právneho posúdenia. Súd má povinnosť uviesť predbežné právne posúdenie už v rámci predbežného prejednávania sporu, pokiaľ v procesnom postupe predbežné prejednanie sporu nariadil (§ 171 CSP). Ak súd v procesnom postupe nenariadil predbežné prejednanie sporu, je povinný uviesť predbežné právne posúdenie (vysvetliť ako sa mu predbežne právne javí vec) na prvom pojednávaní podľa § 181 ods. 2 CSP, a to bezprostredne po prednese žaloby a procesného útoku žalobcu a procesnej obrany žalovaného. Súd prvej inštancie má povinnosť vždy uviesť predbežné právne posúdenie veci tak, aby rozhodnutie vo veci samej nebolo pre strany prekvapivé a mali možnosť naň v konaní reagovať.

24.1. Z hľadiska výpovednej hodnoty predbežného právneho posúdenia veci je nevyhnutné, aby bolo stanovisko súdu určité a zrozumiteľné. Na jeho základe musí byť stranám a ich zástupcom dostatočne zrejmé, aký výrok rozhodnutia vo veci samej možno očakávať v nadväznosti na predbežné prejednanie sporu a prípravu pojednávania. Súd je preto v rozsahu zákona povinný subsumovať pod dovtedy rozhodujúce skutkové zistenia relevantné zákonné ustanovenia právnych predpisov a na ich základe vysloviť predbežný právny záver. Označenie predbežnosť vyplýva z momentu, v ktorom je predmetný

právny názor vyslovený, keď konkrétny právny názor kreuje súd na podklade skutočností zistených v rámci prípravy pojednávania.

24.2. Predbežné právne posúdenie veci má predovšetkým umožniť objektívnu predvídateľnosť následného súdneho rozhodnutia a vytvoriť priestor na prehodnotenie vlastnej procesnej pozície sporových strán, ich vecnú a efektívnu právnu argumentáciu, riadne substancovanie skutkových tvrdení a dôkazných návrhov a pod.

25. Vzhľadom na uvedené, dovolací súd dospel k záveru, že uplatnený dovolací dôvod v zmysle ustanovenia § 420 písm. e) CSP nie je dôvodný, ani nezakladá prípustnosť dovolania, nakoľko v predmetnom prebiehajúcom spore dovolateľ ani nenamietal zaujatosť zákonného sudcu, avšak ak by aj nastala takáto skutočnosť je nevyhnutné si uvedomiť, že predbežné prejednanie sporu a predbežný názor sudcu na prejednávaniu veci je kreovaný na podklade skutočností a prostriedkov procesného útoku a obrany v danom momente známych a dostupných.

26. Vo vzťahu k prípustnosti dovolacieho dôvodu vyplývajúceho z § 420 písm. f) CSP dovolateľ namietal, že na strane súdu prvej inštancie došlo k nesprávnemu procesnému postupu v takej miere, že porušil právo dovolateľa na spravodlivý proces, a to tým, že nerešpektoval právo žalobcu na doručenie predvolania v dostatočnom časovom predstihu, aby sa žalobca mohol pripraviť na pojednávanie, čím znemožnil dovolateľovi, aby uskutočňoval svoje procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces. V zmysle argumentácie dovolateľa je totižto objektívne ťažko zabezpečiť prípravu na pojednávanie, ak súd doručí predvolanie len na niekoľko hodín pred pojednávaním a pritom neskúma, či mal žalobca dostatočný čas na prípravu.

26.1. V zmysle ustanovenia § 178 ods. 2 CSP Predvolanie sa doručuje strane alebo jej zástupcovi tak, aby mali dostatok času na prípravu, spravidla najmenej päť dní pred dňom, keď sa má pojednávanie konať. Výkazanie doručenia predvolania je nevyhnutným prostriedkom na rozhodnutie súdu o tom, či sa pojednávanie bude konať. Ak strany alebo ich zástupcovia neboli riadne predvolaní alebo im predvolanie na pojednávanie bolo doručené v lehote kratšej ako päť dní pred pojednávaním a na pojednávanie sa nedostavili, pojednávanie sa v ich neprítomnosti vykonať nemôže a súd pojednávanie z tohto dôležitého dôvodu odročí. Ak sa strany alebo ich zástupcovia na pojednávanie dostavia, a to aj napriek tomu, že súd nebude mať vykázanie doručenia predvolania na pojednávanie, prípadne predvolanie na pojednávanie im bolo doručené v dobe kratšej ako päť dní pred pojednávaním, nebude dôvod na to, aby súd osobitne skúmal, či a kedy im predvolanie na pojednávanie bolo doručené alebo ich osobitne poučoval o tom, že majú byť predvolaní tak, aby mali dostatok času, spravidla najmenej päť dní, na prípravu na pojednávanie. Dostavením sa strán alebo ich zástupcov na pojednávanie v prípade, ak na pojednávaní o jeho odročenie nežiadajú, treba mať za to, že strany s vykonaním tohto procesného úkonu súhlasia.

26.2. Ak sa strana napriek tomu, že predvolanie na pojednávanie jej nebolo doručené v lehote najmenej piatich dní pred pojednávaním, na pojednávanie dostaví a bude žiadať o odročenie pojednávania, nemusí to vždy viesť k tomu, že súd pojednávanie na žiadosť strany odročí. Pri rozhodnutí o tom, či pojednávanie odročí, súd zväží, či nedodržanie päťdňovej lehoty mohlo negatívne ovplyvniť prípravu strany na pojednávanie. Dôvod na odročenie pojednávania v takomto prípade nebude daný najmä v tých prípadoch, v ktorých súd dospeje k záveru, že príprava na pojednávanie pre stranu nemohla byť spojená s vykonaním žiadnych osobitne náročných činností ako napríklad ďalšia porada zástupcu strany so stranou a pod.

26.3. Dovolací súd v súvislosti s predmetnou námietkou vzhľadom na vyššie uvedené, na základe prípustnosti vyvodzovanej z ustanovenia § 420 písm. f) CSP dovolania konštatuje, že konaním súdov nedošlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, nakoľko napriek nedodržaniu päť dňovej lehoty ustanovenej na prípravu na pojednávanie sa dovolateľ zúčastnil predmetného pojednávania, čím prejavil svoj súhlas s procesným úkonom. Dovolací súd poukazuje tiež na tú skutočnosť, že v prejednávanom spore na nariadených pojednávaniach nebolo vykonávané dokazovanie (dôkazy), s ktorým sa predtým dovolateľ neoboznámil, a teda len formálne nedodržanie lehoty na prípravu bez ďalšieho nespôsobuje porušenie práva na spravodlivý proces.

26.4. Vzhľadom na uvedené je predmetná námietka nedôvodná a nezakladá ani prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP.

27. Pokiaľ dovolateľ namietal, že odvolací súd v rámci konania, neakceptoval doplnenie odvolania zo strany žalobcu, pričom predmetné podanie sa v spise nenachádza a nikdy nebolo ani zaevidované do spisu, hoc bolo riadne prijaté podateľňou súdu prvej inštancie, čím súd prvej inštancie tak bezprecedentne svojím postupom znemožnil aby dovolateľ uplatňoval svoje práva v konaní, keďže doplnenie dovolania nezaevidoval do spisu, pričom súdy sa ani nezaoberali právnou a skutkovou argumentáciou žalobcu, dovolací súd poukazuje na ustanovenie § 154 CSP. V zmysle citovaného ustanovenia prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí. Predmetné ustanovenie upravuje zákonnú koncentráciu konania. Civilný sporový poriadok ustanovuje aj zásadu, podľa ktorej musia byť relevantné dôkazy a tvrdenia uplatnené a predložené súdu včas. Sudcovská koncentrácia je upravená v § 153 CSP, podľa ktorého sú strany povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Na prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana nepredložila včas, nemusí súd prihliadnuť, najmä ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu.

27.1. Vzhľadom na skutočnosť z obsahu spisu dovolaciemu súdu preukázanú, že konanie vo veci pokračovalo, mal dovolateľ možnosť predmetnú námietku uplatniť v priebehu pokračujúceho konania, ktorú námietku však neuplatnil, a to ani do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí.

27.2. So zreteľom na uvedené je potom dovolací súd toho názoru, že postupom súdu prvej inštancie v spojení s odvolacím súdom nemohla byť žalobcovi znemožnená realizácia jeho procesných práv v zmysle § 420 písm. f) CSP, a preto je predmetná námietka nedôvodná.

28. Podľa konštantnej judikatúry najvyššieho súdu nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP paušálne tvrdenie o nedostatočne zistenom skutkovom stave, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd napríklad v uznesení sp. zn. II. ÚS 465/2017, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti. Na druhej strane Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach tiež vyslovil názor, že nevykonanie navrhovaného dôkazu, ktorý by mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu, ktorý z doteraz vykonaných dôkazov nemožno bezpečne ustáliť, možno kvalifikovať ako porušenie práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR (III. ÚS 332/09). Zasadám spravodlivého procesu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd totiž zodpovedá požiadavka, aby súdmi konštatované skutkové zistenia a prijaté právne závery boli riadne (dostatočne) a zrozumiteľne (logicky) odôvodnené. V práve na spravodlivý proces je obsiahnutá aj ďalšia ústavná zásada (čl. 47 ods. 3 Ústavy SR a čl. 6 Základných princípov CSP), a to „rovnosť zbraní“ v civilnom konaní, ktorá všeobecne zahŕňa tiež rovnosť bremien, ktoré sú na strany sporu kladené a ktoré nesmie byť neprimerané (IV. ÚS 468/2018). Z práva na spravodlivý súdny proces vyplýva aj podľa Európskeho súdu pre ľudské práva povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, II. ÚS 410/06).

29. Z obsahu dovolania (vychádzajúc z článku 11 ods. 1 Základných princípov CSP a ustanovenia § 124 ods. 1 CSP) vyplýva, že podľa názoru dovolateľa k zásahu do jeho práva na spravodlivý proces došlo postupom odvolacieho súdu tým, že opakovane neprípustne porušil ustanovenie § 181 ods. 2 CSP keď nerozhodol o návrhu na vykonanie dôkazu, pričom následne zamietol žalobu z dôvodu, že neboli preukázané skutočnosti, ktoré sa navrhovali preukázať navrhovaným dôkazom, in concreto vypracovaním znaleckého posudku na stanovenie hodnoty odcudzenej zeminy. Odvolací súd sa k tomuto dôkazu vôbec nevyjadril, návrh na jeho vykonanie ani nezamietol, ale rozhodol o veci spôsobom, ktorý výrazne narúša autoritu súdu a spôsob jeho rozhodovania. V zmysle argumentácie dovolateľa je ťažko pochopiteľné ako môže súd zamietnuť žalobu z dôvodu nepreukázania hodnoty zeminy žalobcom, pričom samotný žalobca navrhol vykonať dôkaz, a to vypracovanie znaleckého posudku.

30. V súlade s vyššie uvedenou judikatúrou ústavného súdu dovolací súd napr. v uznesení zo 16. mája

2019 sp. zn. 4Cdo/100/2018 poukázal na to, že procesnému právu účastníka navrhovať dôkazy zodpovedá povinnosť súdu nielen o vznesených návrhoch (a dôkazoch) rozhodnúť, ale tiež, pokiaľ im nevyhoví, vo svojom rozhodnutí odôvodniť, prečo a z akých dôvodov tak neurobil. Nevyhovenie dôkaznému návrhu strany sporu možno odôvodniť len tromi dôvodmi. Prvým je argument, podľa ktorého tvrdená skutočnosť, ktorú má navrhnutý dôkaz overiť alebo vyvrátiť, je bez relevantnej súvislosti s predmetom konania. Ďalším je argument, podľa ktorého dôkaz neoverí/nevyvráti tvrdenú skutočnosť, čiže vo väzbe na toto tvrdenie nedisponuje vypovedacou potenciou. Nakoniec tretím argumentom je nadbytočnosť dôkazu, t.j. argument, podľa ktorého určité tvrdenie, ku ktorému overeniu alebo vyvráteniu je dôkaz navrhovaný, bolo už doterajším konaním bez dôvodných pochybností overené alebo vyvrátené. Ak tieto dôvody zistené neboli, súd postupuje v rozpore s čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, ktoré garantujú pre stranu sporu ústavné právo na spravodlivý proces, čiže táto dôkazná vada (tzv. opomenuté dôkazy) takmer vždy založí nielen nepreskúmateľnosť vydaného rozhodnutia pre nedostatok dôvodov, ale súčasne tiež jeho protiústavnosť.

31. Dovolateľ v priebehu sporu navrhoval vykonanie predmetného dôkazu, považujúc ho za kľúčový a preukazujúci zásadné skutočnosti, nevyhnutné pre unesenie dôkazného bremena, ktorým sa rozumie procesná zodpovednosť účastníka konania za to, že v konaní neboli preukázané jeho tvrdenia, a že z tohto dôvodu muselo byť rozhodnuté vo veci v jeho neprospech, a to v otázke výšky náhrady škody.

32. Dovolací súd po preskúmaní rozhodnutia odvolacieho súdu konštatuje, že dovolacia námietka žalobcu týkajúca sa prípustnosti a aj dôvodnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP je opodstatnená. Procesný postup odvolacieho súdu, ktorým nevykonali žalobcom navrhovaný dôkaz - vypracovanie znaleckého posudku, mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu veci z hľadiska tvrdení žalobcu. Nevykonanie navrhovaného dôkazu, ktorý by mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu, ktorý z doteraz vykonaných dôkazov nemožno bezpečne ustáliť možno kvalifikovať ako porušenie práva na spravodlivý proces v zmysle článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej „ústavy“) [pozri III. ÚS 332/09]. V takomto prípade by prichádzalo do úvahy aj vyslovenie porušenia základného práva na rovnosť strán sporu v civilnom sporovom konaní podľa článku 47 ods. 3 ústavy, keďže nevykonanie stranou sporu navrhovaného dôkazu by ju oproti druhej strane sporu znevýhodňovalo. Povinnosťou odvolacieho súdu bolo v zmysle uvedeného buď vykonať potrebné dokazovanie za účelom dôsledného posúdenia a následne preukázania výšky škody tvrdenej žalobcom alebo v prípade nevyhovenia vykonania navrhovaných dôkazov, vo svojom rozhodnutí odôvodniť, prečo a z akých dôvodov tak neurobil, ktorá skutočnosť však v odôvodnení rozhodnutia absentuje. Dovolací súd opätovne pripomína, že procesnému právu účastníka navrhovať dôkazy zodpovedá povinnosť súdu nielen o vznesených návrhoch (a dôkazoch) rozhodnúť, ale tiež, pokiaľ im nevyhoví, vo svojom rozhodnutí odôvodniť, prečo a z akých dôvodov tak neurobil.

33. K námietke dovolateľa týkajúcej sa procesného postupu súdu prvej inštancie v spojení s odvolacím súdom, pričom mal za to, že je konfrontovaný s dvomi rozdielnymi právnymi posúdeniami jeho veci v ústnom a následne v písomnom odôvodnení, teda že žalobca nepreukázal výšku škody (množstvo odcudzenej zeminy - ústne odôvodnenie) alebo že žalobca nepreukázal škodu (v čom spočíva škoda) dovolací súd uvádza, že v tomto ohľade nie je na mieste odvolaciemu súdu a súdu prvej inštancie vytýkať nedôkladnosť resp. nedostatočné či prekvapivé rozhodnutie, nakoľko žalobca svoje námietky uvedené v dovolaní nijako nepreukázal a neoznačil na základe akých skutočností malo dôjsť a či vôbec v skutočnosti došlo k namietanej diskrepancii medzi právnym posúdením vyjadreným v ústnom a písomnom odôvodnení.

34. V čom ale vidí dovolací súd dôvodnosť podaného dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP je námietka týkajúca sa odôvodnenia odvolacieho súdu, ktoré v zmysle argumentácie dovolateľa je nepreskúmateľné, nepresvedčivé a mimo rámca akéhokoľvek logického uvažovania, nakoľko žalobca riadne špecifikoval škodu už v podanej žalobe - v odcudzenej zemine, antuke, škvare, oplotení, pričom výšku škody vyčíslil spôsobom uvedenia veci do pôvodného stavu na základe vypracovaného znaleckého posudku.

34.1. V zmysle zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu z 22. mája 2019 sp. zn. 8Cdo/72/2019 pre

naplnenie predpokladov pre vznik zodpovednosti za škodu musia byť splnené i ďalšie podmienky, ktorými sú: a/ porušenie právnej povinnosti (existencia protiprávneho úkonu), b/ vznik škody alebo majetkovej ujmy, c/ existencia príčinnej súvislosti medzi protiprávnym úkonom škodcu a vzniknutou škodou, d/ zavinenie toho, kto škodu svojim protiprávnym úkonom spôsobil. Z obsahu spisu má dovolací súd za preukázané, že úlohou odvolacieho súdu bolo okrem iného v zmysle predchádzajúceho zrušujúceho uznesenia dovolacieho súdu predovšetkým posúdenie, aká škoda žalobcovi vlastne vznikla, ktorá skutočnosť mala byť predmetom ďalšieho dokazovania. Ďalej dovolaciemu súdu v špecifikovanom rozhodnutí nebolo zrejmé, či uplatnená škoda mala spočívať vo vynaložení nákladov na uvedenie pozemku do pôvodného stavu (teda či právny predchodca žalobcu na svoje náklady musel navoziť novú zeminu za účelom vyrovnania povrchu pozemku po odstránení tenisového kurtu a teda škoda predstavuje takto vynaložené náklady), alebo táto predstavuje iba hodnotu komodít (zeminy, antuky a škvaru), ktoré boli z jeho pozemku odstránené (ak vôbec tieto mali, vzhľadom na ich vek, nejakú hodnotu). V súlade s predmetným rozhodnutím bolo potrebné, aby žalobca súdu ozrejmil, vypratania akých vecí sa vo vzťahu k žalovanej domáhal svojimi výzvami a teda v čom malo spočívať protiprávne konanie žalovanej.

34.2. Pokiaľ odvolací súd v bode 28 svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca neunesol dôkazné bremeno ohľadom prípadnej špecifikácie vzniknutej mu škody, pričom nereflektoval na tvrdenia dovolateľa, navrhované dôkazy dovolateľom v priebehu konania, a tiež bod 22 zrušujúceho uznesenia dovolacieho súdu a pokyny v ňom uvedené, porušil tak procesné právo dovolateľa na riadne odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu, čím bolo porušené jeho základné právo na spravodlivý proces vyplývajúce z čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky, čo nesporne zakladá vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP.

35. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd sa dovolacím dôvodom, ktorého prípustnosť dovolateľ vyvodzoval v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP nezaoberal a konštatuje, že v prejednávanej veci došlo k zásadnému procesnoprávnemu pochybeniu odvolacieho súdu, a preto dovolaciemu súdu neostala iná možnosť, ako dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu i rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť (§ 449 ods. 1, 2 CSP) a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

36. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

37. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.